

OECD *Multilingual Summaries*

Education at a Glance 2013. OECD Indicators

Summary in Swedish

Read the full book on: 10.1787/eag-2013-en

Utbildningsöversikt 2013. OECD-indikatorer.

Sammanfattning på svenska

Utbildning och kompetenser mitt i krisen

Mellan 2008 och 2011 steg arbetslöshetssiffrorna brant i de flesta av de länder som omfattas av denna utbildningsöversikt för år 2013, och de har legat kvar på hög nivå sedan dess. Ungdomarna har drabbats särskilt hårt av arbetslöshet och undersysselsättning till följd av den världsomspännande recessionen. År 2011 uppgick i OECD den genomsnittliga andelen av människor i åldersgruppen 15-29 år, som varken var under utbildning, i förvärvsarbete eller i arbetspraktik (s.k. NEET) till 16 %; bland 25-29-åringarna utgjorde NEET 20 %. I några länder är siffrorna mycket högre, med fler än en av tre personer mellan 25 och 29 år varken i arbete eller utbildning (indikator C5). Dessa unga människor tvingas betala ett mycket högt pris för en kris, som de inte bär ansvaret för, med långvariga effekter på deras kompetenser, arbetsmoral och integration i samhället.

God utbildning fortfarande värdefull

Utbildningsnivån betyder oerhört mycket för anställningsmöjligheterna, och krisen har bara förstärkt denna effekt. Genomsnittligt för hela OECD var 4,8 % av de högskoleutbildade personerna arbetslösa år 2011, medan motsvarande andel var 12,6 % för personer utan gymnasieutbildning. Åren 2008-2011 vidgades sysselsättningsklyftan mellan låg- och högutbildade: I samtliga åldersgrupper steg arbetslösheten bland lågutbildade med nästan 3,8 procentenheter, medan den steg med bara 1,5 procentenhet för högutbildade (indikator A5).

För ungdomar utgör god utbildning en värdefull försäkring mot brist på arbetslivserfarenhet, även under en kris: Inom hela OECD-området var genomsnittligt 18,1 % av 25-34-åringarna utan gymnasieutbildning arbetslösa 2011, att jämföras med 8,8 % för åldersgruppen 55-64 år. I åldersgruppen 25-34 år med högskolekompetens var i genomsnitt 6,8 % arbetslösa, medan motsvarande andel i gruppen 55-64 år medan liknande utbildning var 4,0 % (indikator A5).

Även om många faktorer spelar en roll för ett lands förmåga att hålla tillbaka ökningen av ungdomsarbetslösheten i tider av kris, är kanske det sätt på vilket institutionella arrangemang mellan skola och arbete underlättar övergången till förvärvsarbete en av de viktigaste. Länder, som har en övergenomsnittlig (32 %) andel personer med examina från yrkesutbildningsprogram, t.ex. Österrike, Tjeckiska Republiken, Tyskland och Luxemburg, kunde hålla ökningen av arbetslöshetstalen inom denna åldersgrupp under 8 procentenheter. Omvänt såg länder som Grekland, Irland och Spanien, där mindre än 25 % av unga vuxna har examina från yrkesinriktade gymnasier, öknningar av arbetslöshetstalen på 12 procentenheter eller mer bland 25 - 34-åringar med enbart grundskola (indikatorerna A1 och A5).

Kopplingen mellan utbildning och inkomst är fortsatt stark

Utbildningsnivån påverkar inte bara en människas anställningsutsikter, den har också effekter på arbetsinkomsterna. Genomsnittligt sett är högskoleutbildade vuxnas förtjänster drygt 1,5 gång högre än vuxna med gymnasieutbildning, medan personer utan gymnasieutbildning tjänar 25 % mindre, i genomsnitt, än vad arbetstagare med den utbildningsnivån gör. Krisen har vidgat denna löneklyfta: Den genomsnittliga skillnaden mellan hög- och

lågutbildades löneinkomster var år 2008 för hela OECD-området i genomsnitt 75 % och ökade till 90 % 2011 (indikator A6).

Lönekliften låg- och högutbildade tenderar att öka med åldern—liksom lönepremien för postgymnasial utbildning. Utan gymnasieutbildning tjänar 25–34-åringar 80 % av vad deras kolleger med gymnasiekompetens gör, i genomsnitt, men 55–64-åringar utan gymnasieutbildning tjänar bara 72 % av vad arbetstagare med denna kompetens gör. En person mellan 25 och 34 år med postgymnasial utbildning tjänar i sin tur genomsnittligt 40 % mer än en vuxen i samma åldersgrupp med enbart gymnasiekompetens, medan en person mellan 55 och 64 år tjänar 76 % mer (indikator A 6). Ett examensbevis från universitet eller högskola ger helt klart utdelning i det långa loppet.

Övriga resultat

- År 2011 var i genomsnitt 84 % av hela OECD-områdets 15–19-åringar inbegripna i utbildning, och andelen personer i åldersgruppen 20–29 år under utbildning klättrade från 22 % år 2000 till 28 % år 2011 (indikator C1). Till följd därav ökade andelen vuxna med postgymnasial kompetens med mer än 10 procentenheter mellan 2000 och 2011. Av samtliga OECD-länders 25–34-åringar hade 39 % postgymnasial utbildning 2011 (indikatorerna A1, A3 och A4).
- Även lärarna har berörts av krisen. Mellan 2000 och 2011 steg lärarnas reallöner i de flesta länder med tillgängliga data. I några länder sänktes eller låstes emellertid lärarlönerna mellan 2000 och 2011 på grund av statsfinansiella tvångsåtgärder för att hantera lågkonjunkturen. Men även under perioder med mycket goda ekonomiska förutsättningar kan lärarlönerna oftast inte konkurrera med dem som andra arbetstagare med liknande utbildning inom andra sektorer åtnjuter (indikator D3).
- De flesta barn i OECD-länderna inleder numera sin formella skolutbildning bra innan de fyllt fem år. Åtta av tio 4-åringar (82 %) i hela OECD-området skrivs in i förskoleverksamhet, medan skolningen gäller generellt (drygt 90 %) i Belgien, Frankrike, Island, Italien, Norge, Spanien och Sverige från treårsåldern (indikator C2).
- Data visar också utlandsstudiernas popularitet, särskilt bland asiatiska studenter. År 2011 var 4,3 miljoner högskolestuderande inskrivna på program utanför sina medborgarskapsländer. Australien, Storbritannien, Schweiz, Nya Zeeland och Österrike har i denna fallande ordning de högsta procentandelarna av utländska studenter bland inskrivna högskolestuderande. Antalet utländska universitets- och högskolestuderande i OECD-länderna var nästan tre gånger så högt som antalet medborgare från OECD-länderna som studerar utomlands (indikator A8).
- För första gången tar man i 2013 års utbildningsöversikt upp kopplingen mellan utbildning och två samhällsfenomen: övervikt och rökning. Data tyder, kanske inte överraskande, på att högutbildade vuxna mer sällan är överviktiga och rökare än personer med lägre utbildningsnivå (indikator A8).

© OECD

Denna sammanfattning är inte en officiell OECD-översättning.

Reproduktion av denna sammanfattning är tillåten, om OECD:s upphovsrätt och publikationens titel på originalspråket nämns.

Flerspråkliga sammanfattningar är översatta utdrag ur OECD-publikationer, som ursprungligen publicerats på engelska och franska.

De kan beställas gratis från OECD:s nätbokhandel www.oecd.org/bookshop

Närmare upplysningar lämnas av OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate: rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, F-75116

Paris, Frankrike

Besök vår webbplats www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2013), *Education at a Glance 2013. OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/eag-2013-en